

KURIER PORANNY

Niezależny organ demokratyczny

Adres redakcji i administracji: Kraków, ul. Niokańska 3. Tel. Nr. 104-20. Redaktor naczelny i odpowiedzialny przyjmują w srody i piatki od godz. 18—19. Sekretarz
redakcji przyjmuje codziennie od godz. 16—18 z wyjątkiem niedziel. — Niezastawionych artykułów nie honorujemy. — Redaktor naczelny: BOGUMIŁ REMBOWSKI

Nr 172

Kraków wtorek 28 grudzień 1937 r.

Rok 1

ZEGARKI PRECYZYJNE
Zegary, łańcuszki, bransoletki,
PAPIEROŚNICE i in. BIŻUTERIĘ

poleca:

D. MAYER KRAKÓW
Szweska 4

Przyjmujemy wszelkie reperatury. — Obsługa fachowa.

Konflikt japońsko-chiński
na radzie ministrów AngliiLondyn. — Najważniejszą sprawą,
nad którą obradował gabinet brytyj-
ski, była sytuacja na Dalekim Wscho-
dzie. Decyzji żadnej nie powzięto.
Gabinet upoważnił premiera Cham-
berlaina, aby w porozumieniu z min.
Edenem i innymi zainteresowanymi
ministrami wprowadził w życie w
stosownej chwili postanowienia, któ-
re uważa za celowe dla ostatecznej
obrony interesów brytyjskich.Nota wręczona w Tokio przez am-
basadora brytyjskiego i zwracająca
uwagę rządu japońskiego na sytuację
w Hong - Kongu, utrzymana jest w
bardzo stanowczym tonie.W toku dyskusji na posiedzeniu
poruszona była sprawa wysłania
przez W. Brytanię na Daleki Wschód
brytyjskiej floty śródziemnomorskiej
którą złuzowałaby flota francuska.W. Brytania śledzi z uwagą stanowi-
sko St. Zjednoczonych i chce działać
na Dalekim Wschodzie, jeżeli niemniej równolegle. Pogłoski o możli-
wej demonstracji floty St. Zjednoczo-
nych przyjmować należy z zastrzeże-
niem, ponieważ flota amerykańska
nie jest przygotowana do takiej ak-
cji.Bombowy zamach na konsulat sowiecki
w Szanghaju. — 2 tys. robotników aresztowanych w TokioSzanghaj. — Dokonano tu zama-
chu bombowego na konsulat sowiec-
ki.

Konsul został lekko ranny.

Jest to już czwarty zamach na kon-
sulat sowiecki, po zajęciu Szangha-
ju przez Japończyków.

Tokio. — W dalszym ciągu policja

aresztowała wielu członków Partii
Pracy. Dotychczas aresztowano i osa-
dzono w więzieniu dwa tysiące osób.Zwycięstwo rządowców w Hiszpanii
po zajęciu TerueliParyż. — Ostatnie wiadomości,
które nadeszły z Teruelu wskazująna poważne zwycięstwo wojsk republi-
kańskich.Po zajęciu wzgórz Santa Barbara i
Monteao, republikanie w szalonym
ataku zdobyli miasto, które mimo sil-
nego ostrzeliwania mało ucierpiało.Republikanie pierwszego dnia wzię-
li 500 powstańców do niewoli. W rę-
ce zwycięzców wpadł bogaty mate-
riał wojenny, składający się kilkuset
karabinów maszynowych i wielu ty-
sięcy karabinów. Republikanie zdo-
byli również 4 ciężkie działa, pocho-
dzenia niemieckiego.Wojska republikańskie posunęły
się już naprzód o 20 km. od Teruelu.

Tajemnicza zbrodnia w Tel-Awiiwie

Tel Awiw. — W samym centrum
Tel Awiwu dokonano krwawego na-
padu bandyckiego na małżonków Le-
wis.

Do mieszkania Lewisów wtargnęli

bandyci, którzy zamordowali 70-let-
nią Chawę Lewis, a 78-letniego Sa-
muela Lewisa ciężko zranili. Tło
zbrodni nie zostało na razie wyjaś-
nione. Małżonkowie Lewis przybylido Palestyny przed 11 laty z Nowej
Zelandii.W rezultacie energicznych docho-
dzeń policyjnych ujęto Araba, na któ-
rego ubraniu znaleziono ślady krwi,
odpowiadające swą przynależnością
grupową krwi jednej z ofiar zbrodni
czego napadu.

Pogłoski o zamachu na Stalina

Paryż. — Krążą pogłoski, że bra-
tanek zastrzelonego Karachana strze-
lił do Stalina w gmachu kremlo-
wskim i ranił go lekko. Młody Kara-chan został, według tych źródeł infor-
macyjnych aresztowany. Dotąd nie
ma potwierdzenia tych pogłosek.Wykrycie poważnych nadużyć
na kolei w BydgoszczyOd dłuższego już czasu na terenie
ekspedycji pospiesznej w Bydgosz-czy dokonywano kradzieży wysyła-
nych i nadchodzących towarów. Nie
ustannie wpływały reklamacje. Po-
czątkowo przypuszczano, że kradzie-
ży dokonywano w czasie transportu
lub w chwili gdy towar opuścił eks-
pedycję.Dopiero żmudne dochodzenia do-
prowadziły do ujęcia systematyczne-
go złodzieja w osobie pracownika
ekspedycji, Fr. Badzińskiego. Proce-
der uprawiał on już od dłuższego cza-
su, sprzedając następnie towar kilku
paserom.

Krwawy plon walk z terrorystami

Jerozolima. — W walkach, prowa-
dzonych przez arabskich aktywistów
z żołnierzami angielskimi w okoli-
cach Tyberiady zginęło w ostatnich
dwóch dniach 45 Arabów.Straty po stronie angielskiej są nie
znaczne. Anglicy wyparli Arabów
nad jezioro Genezaret.

Jerozolima. — Poza oficerem Mon-

tain, który zmarł w szpitalu wskutek
odniesionych ran, zmarł także je-
den z rannych żołnierzy angielskich.WSTRZĄSAJĄCA TRAGEDIA
POŁOGOWAGródek Biał. — Straszna tragedia
rozegrała się w Gródku. 26-letnia Pa-
ulina Gryko oczekiwała w bólach ro-
związania. Mąż, Mikołaj, nie mogąc
z powodu strasznego ubóstwa w ja-
kim żyje, wezwać akuszerki, sam
przystąpił do odebrania dziecka. Na-
stąpiło zakażenie krwi. Nieszczęśli-
wa kobieta po trzech dniach strasz-
nych muk zmarła.NARTY SPRZĘT
ŁYŻWY NARCIARSKI
SPRZĘT
ŁYŻWIARSKINajwiększy wybór!
Najtańsze ceny!

STADION

KRAKÓW, GRODZKA 26.

Tel. 10683.

Zadajcie bezkarnych zapytań.

SWETRY

JULIUSZ NACHT

KRAKÓW, STRADOM 5

Nakrycia stołowe

alpakowe (ostrze nierdzewne)
komplet na 6 osób 24 sztuk

Zł. 22.—

I. DIENER

KRAKÓW, SZWESKA 20

GROŹBA GŁODU W EUROPIE

Europa ma o 100 milionów mieszkańców więcej, aniżeli może wyżywić

Z okazji swej instalacji na rektora Wysokiej Szkoły Rolniczej wygłosił nowy rektor prof. Dr. Fr. Chmela wykład inauguracyjny na temat: Plan hodowli roślin oleistych w okresie pokoju i w czasie wojny. Ponieważ zagadnienie to ma olbrzymie znaczenie, przynosimy zeń kilka wyjątków:

Populacja światowa stale wzrasta, w ostatnich 25-ciu latach blisko o 330 milionów a w Europie o 70 milionów tak, że dziś posiada Europa 580 mil. mieszkańców. Według mniemania b. prezydenta Hoovera ma Europa o sto milionów ludności więcej, ile może wyżywić. Mogła ich wyżywić, kiedy była fabryką światła i importowała wzamian za swoje wyroby przemysłowe żywność z całego świata. Wojna światowa, światowy kryzys i obecny światowy niepokój polityczny, gospodarczy i moralny zagrażają jej stanowi, a tym samym oprowiantowaniu z zamorza. Dlatego jest na miejscu głos ruchu „paneuropejskiego „Europo, zbudź się“.

Dzisiejszy dowóz zboża i ryżu do Europy (bez Z. S. S. R.) stanowi blisko 15% jej zapotrzebowania tj. ok. 200 milionów q wartości 3 do 5 miliardów złotych. Import kukurudzy i pszenicy stanowi 25% zapotrzebowania, ryżu 54%, jęczmienia 12%. Największym dostawcą tych produktów jest ostatnio południowa Ameryka i Azja. Aby Europa mogła sama kryć swoje zapotrzebowanie musiałaby zwiększyć produkcję pszenicy o 25% kukurudzy o 33% i ryżu o 125%. To ale jest dziś trudne i byłoby możliwym tylko wtedy, gdyby zdolność produkcyjna rolników była zwiększona.

W jeszcze większym stopniu jest Europa zawisła od krajów zamorskich w zakresie importu roślin oleistych. Ogółem dowozi 90—100% swego zapotrzebowania, głównie oleju oliwkowego, nasion oleistych, maku jadalnego i soi, tj. rocznie 200 mil. q wartości 5 do 6 miliardów złotych. Stałe rośnie udział surowców roślinnych w całkowitej produkcji olejów i tłuszczów, potrzebnych w przemyśle spożywczym i technicznym. Jeszcze bardziej by wzrastał w okresie wojny.

Obecne trudności eksportowe do krajów zamorskich przyczyniły się do tego, że w Europie rozszerza się hodowla roślin oleistych, a mianowicie kontraktowa hodowla dla państw wybitnie przemysłowych. Zjawisko to możemy powitać z radością ponieważ polepszy wydajność gleby wyczerpanej nadmierną hodowlą zboża, a to zwłaszcza w Europie południowej i południowo-wschodniej.

Czechosłowacja sama dowodzi prawie 90% olejów i surowców roślinnych z krajów zamorskich i z tego powodu była zmuszona do rozszerzenia hodowli roślin oleistych u siebie. Na wypadek wojny mogłaby sama pokryć swoje zapotrzebowanie, rozszerzając uprawę tych roślin na 300 tysięcy ha, tj. 5% całej ornej gleby. Musi się ale już dziś starać o zabez-

pieczenie nasion szlachetnych gatunków, znalezienie dogodnych terenów pod uprawę i sposób kultury. Dotychczasowe badania podjęte przez insty-

tuty eksperymentalne dały bardzo pomyślne, a nawet wręcz zadziwiające wyniki.

Kraje naddunajskie staną się nie-

długo dostawcami wyrob. olejow. dla całej Europy; przyczyni się też niewątpliwie do tego tani i wygodny transport na Dunaju.

Nad Sorboną słońce świeci...

(Korespondencja własna z Paryża)

nie: „Śmierć Żydom“.

A przed bramą policja i motopompy. Rozganiano gromadzącą się młodzież. Z dziedzińca blokowanego gmachu uniwersyteckiego wydierały się nienawistne okrzyki: „precz z Żydami! Precz z demokratycznym pacholątkami Żydów!“ Ulica odpowiadała przeciągłym wyciem: „precz!“... Mieszaly się słowa i hasła w dzikiej, rozpustnej nienawistnej brewerii okrzyków antykulturalnych, antyludzkich.

Eksplodowały kłótnie. Wywiązywały się bójki. Słabsi uciekali. W powietrzu łopotały gumowe pałki.

Tylko nieliczne odważne grupki Polaków odpowiadały na bydlęce demonstracje feuererów.

Krzyżowały się hasła. Zderzały się ideologie. Padały słowa potępiające wyrostków, zagłuszane jednak przez bezustanne wycie hołoty.

Zawzięci ideolodzy narodowi, zaszlepieni w bestialskim antagonizmie zacierzawieni i zasklepieni w swej odrażającej ciemności ustawiali dzie ci nieletnie w ogrodzie Saskim.

Słabiutki, dziecięce głosiki chórem wołały: „precz z Żydami“. W niewinne duszyczki przesączał się jad nienawiści do ludzi. Nieświadome sprawy dzieci groźnie wznosiły piastki. Przeciwno komu?... Nie wiedziały.

Stałam w owej chwili w tłumie. Ogarniał mnie strach, że młodzież awanturnicza się ruszy szeregiem naprzód. Że zbliży się do nboższych dzielnic miasta, by zacząć plądrować, niszczyć, tłuc, rozbijać. Nie mylił mnie instynkt, w redakcjach kilku pism demokratycznych wybito szyby, z księgarni wyrzucono książki, tratowano je nogami, zlorzeczono „Żydom“...

Zakiełkowałam w mózgu myśl: ci wandale mogą ruszyć jeszcze dalej; mogą demolować sklepy, przewracać tramwaje, wypędzać z miasta tych, którzy nie chcą urzeczywistnić ich wielkiego „precz“. Błyskały refleksy...

Ależ to niemożliwe. Czyżby mogły wytworzyć się warunki, w których zgraje chłiganerii dewastowały wszystko, co zbudowała twórcza myśl postępową?

Czyżby palono w Warszawie do

kumenty kultury? Czyżby zatarto ślad bogatej przeszłości stolicy, o wolność której walczyli ci, którzy dziś mają paść ofiarą rozpanoszonego chamstwa?...

Było tego dnia zimno i dzysto. Zapadał mrok nocy. Mokry, szary śnieg topniał pod nogami przechodniów. Tworzyły się kałuże błota.

Cóż za smutne, ponure reminiscencje!... Przed oczami migają pięści rozgorączkowanych demagogów. W uszach dudnią jeszcze wrzaskliwe słowa: „precz“...

Patrzę na ozłoczone mury Sorbony. Wydaje mi się, że ów dzień grudnia w Warszawie był straszliwie ponury i okrutnie ciemny. A może to był jakiś niepojęty koszmarny... Może to była zwykła halucynacja... Te akty barbarzyństwa i upodlenia moralnego nie mogły się odbyć przed murami świątyni wiedzy na Krakowskim Przedmieściu. Potęga ciemnoty nie mogła dotrzeć do wrót przybytku nauki. Kastety i pałki nie mogły jednak zastąpić podręcznika naukowego. Zasady prawa wykładane w murach Uczelni nie mogły zrodzić haniebnych aktów bezprawia, dokonującego się po za jej murami. A może to był sen...

Było wówczas ponure, przeraźliwe ponure i mroczne popołudnie. Dzień był łzawy, zapłakany i boleśnie smutny. Wiała zeń okropna beznadzieja...

Nad Sorboną słońce świeci, słońce wolności i kultury...

Paryż, w grudniu 1937.

Mea Sapirówna.

LABORAT. CHEM. - KOSMET.

„DOSIRÉ“

(dawn. H. Pessl Wiedeń)

poleca PT. Inst. Kosmet.

Wykwintne preparaty:

Lotiony

Kremy

Maseczki

Depilatory

Pudry

ŻAŁAĆ BEZPL. WZORÓW

LABORAT „DOSIRÉ“

KRAKÓW, J. LEA 5 tel. 159-23.

Zmiana lokalu!

ŻARÓWKI OSZCZĘDNOŚCIOWE
MATERIAŁY ELEKTROTECHNICZNE

przybory do dzwonek elektrycznych, transformatorów do dzwonek, lampy elektryczne, latarki kieszonkowe, baterie elektryczne do lampek kieszonkowych. — Urządzenia światła elektrycznego i dzwonek elektrycznych, wszelkie przeróbki i naprawy. — Ceny niskie.

LUX Kraków, ul. Grodzka 43

(Dembitzer)

(Wejście od ulicy Senackiej). Nr. telefonu 133-55.

Montaż lamp przy przewodach. — Reklamy neonowe do wystaw.

PRZYGOTOWANIA DO WYBORÓW W BUŁGARII

Krótki okres agitacyjny

Sofia. (kor. wł.) Przygotowania do wyborów w Bułgarii trwają bardzo długo. Z tego powodu wyłoniły się pogłoski, że wybory wcale się nie odbędą. Mniej pesymistycznie usposobieni raczej twierdzą, że wybory odbędą się dopiero w przyszłej jesieni. Od czynników dobrze poinformowanych dowiadujemy się jednak, że król Borys życzy sobie, aby dwudziestą rocznicę wstąpienia na tron obchodził pośród wybranych przedstawicieli ludu. Według tej wersji, wybory miałyby się odbyć jeszcze przed latem, bowiem rocznica ta przypada na dzień 3-go października. Mówi się, że wybory najprawdopodobniej odbędą się w marcu.

Król Borys rzekomo miał nalegać na czynniki rządowe, aby przygotowania do wyborów zostały dlatego przyspieszone. Na posiedzeniu rady koronnej w Carskiej Bystrzycy po-

stanowiono też odłożyć rekonstrukcję gabinetu do uchwalenia budżetu. Krążą też pogłoski, że król dotychczas nie zdecydował się, czy obecnemu rządowi ma powierzyć przeprowadzenie wyborów.

Istnieje jednak szereg symptomów, które świadczą o tym, że termin wyborów jest bliski. W tych dniach uporządkowany ma być gmach Zgromadzenia Narodowego, w którym znajdowało się ministerstwo spraw wewnętrznych.

Ponieważ ministerstwo spraw wewnętrznych dotychczas nie posiada własnego gmachu, znowu tymczasowo mieścić się będzie w budynku Zakładu Zdrowotnego. Przeniesienie biur ministerstwa komentuje się w kołach tutejszych jako oznakę zbliżających się wyborów.

Prasa bułgarska wciąż jeszcze zajmuje się ustawą wyborczą i pod wieloma względami ustawę krytykuje, chociaż zgodnie uważa się ją za znaczny krok w kierunku demokracji. Ustawie zarzuca się przede wszystkim to, że kandydatom daje się zbyt krótki

czas na agitację, bo najwyżej 20 dni. Dopiero miesiąc przed wyborami zamknięte zostaną spisy wyborców, które obejmować będą wybor-

ców nowych: studentów, kobiety, żony, wdowy i rozwódki. Prace przygotowawcze ukończone będą w ciągu bieżącego miesiąca.

Film o T. G. Masaryku w Sofii

Sofia. — Pierwszy Prezydent Republiki Czechosłowackiej T. G. Masaryk był jednym z najpopularniejszych zagranicznych mężów stanu wśród społeczeństwa bułgarskiego. Liczne jego dzieła przetłumaczone były na język bułgarski a sfery demokratyczne uważają go za swego orędownika.

W jednym z najwspanialszych kin w Sofii wyświetlany będzie w najbliższych dniach film o życiu i dziele T. G. Masaryka. Przedstawienie, na które zaproszono najwybitniejsze osobistości bułgarskie, odbywa się staraniem sofijskiego towarzystwa bułgarsko-czechosłowackiego.

50.000 KM. PO RZEKACH I JEZIORACH I 15.000 KM. PO MORZACH PRZEJECHALI POLSCY HARCERZE ŻEGLARZE.

Jak wynika z przeprowadzonej ostatnio rejestracji harcerskich drużyn żeglarskich w Polsce, sport wodny rozwinął się w naszym skautingu bardzo szeroko. Kajaki i łodzie harcerzy polskich odwiedziły w tym roku prawie wszystkie rzeki i jeziora całego kraju, przepływając w su-

mie ok. 50.000 km. W tych wszystkich wodnych wyprawach śródlądowych wzięło udział ok. 1.500 harcerzy. Nasza „flotylla harcerska“ odbyła również pływania zagraniczne do Łotwy, Niemiec i Rumunii. W dziedzinie żeglugi morskiej wszystkie harcerskie jachty pełnomorskie ze szkunerem „Zawisza Czarny“ na czele przepłynęły ogółem w ciągu całego roku ok. 8.000 mil morskich, co odpowiada blisko 15.000 km.

SPIESZ PO LOS
do
BRACI SAFIER
Kraków, Rynek Gł. 6.

O' KIEJ.

Powrót Robinsona w r. 1937

Robinson: Piętaszku, a więc jesteśmy; Nareszcie... nareszcie wśród kultury....

Piętaszek: Biała pana.... ja być bardzo głodny....

Robinson: Cierpliwości Piętaszku, wnet nasz głód nasycimy.... W kraju kulturalnym człowiek aby żyć musi mieć pieniądze.... Pieniądze przedłużają życie o dzień o tydzień, o miesiąc, o rok....

Piętaszek: Ale my przecież nie mieć pieniędzy....

Robinson: To się je pożyczają...

U WUJA ROBINSONA.

Wuj: Siostrzeńcze, jakże się cieszę że cię znowu po tylu latach widzę...

Robinson: Ja również chciałem właśnie wuja poprosić....

Wuj: Synu drogi.... lekarz polecił mi unikać silniejszych wzruszeń... a sytuacja twoja jest doprawdy wzruszająca.... więc opuść lepiej mój dom....

NA RYNKU PRZY STRAGANACH Z ŻYWNOSCIĄ I OWOCAMI

Piętaszek: O biała pana dość tu jedzenia.... zaraz wezmę....

Robinson: Ależ Piętaszku to byłaby pospolita kradzież.... nie można sobie wszystkiego brać na co się ma ochotę.... tu trzeba płacić.... to nie wyspa ludożerców.. tu żyjemy wśród kultury....

Piętaszek: Moja biała pana.... A co to za kultura?....

Robinson: Zaraz ci to wytłumaczę drogi Piętaszku.... To jest wyższy stopień rozwoju człowieka....

Piętaszek: Nic nie rozumiem biała pana....

Robinson: Wyjaśnię ci to Piętaszku na przykładach.... na różnych przejawach kultury... Pójdziemy na uniwersytet...

Piętaszek: A co to jest uniwersytet?

Robinson: Uniwersytet to taki duży dom, gdzie uczą wszystkiego...

Im więcej takich domów, tem więcej kultura....

Piętaszek: Aha.... rozumiem....

NA UNIWERSYTETACH

Studenti do Piętaszka:

„Ty czerwono - skórego synu, czy

nie wiesz, że niema tu ławek dla twej czerwonej rasy“.... Na sufit z nim koledzy.... niech wisi podczas wykładu (do Robinsona): A ty kim jesteś?....

Robinson: Ja się nazywam Robinson....

Student: Co Robinson?.... To coś jak Mendelsohn, jak Natansohn.... bij kto w Boga wierzy!!!!

Rzucają się na nich z bojową pieśnią na ustach:

W MORDE WAL
Z PROCY PAL
KTO NIE KIEP
KASTETEM W LEB
STAŁA ŻILETY
RZNAĆ Z NICH KOTLETY
SPOŁEM. SPOŁEM
ŁAMAĆ KOŁEM

Piętaszek (krzyczy przerażony): Biała pana uciekajmy.... oni nas zjeść...

Pod osłoną tomahawka Piętaszka obaj pędem uciekają.... Za nimi słychać okrzyki: Łapać! Chwytać!....

Zatrzymuje ich w końcu policjant i odprowadza na komisariat.

NA KOMISARJACIE.

Inspektor policji: Panowie odpowiecie za zakłócenie spokoju publicznego.

Robinson: Piętaszek chciał się do wiedzieć co to jest kultura....

Piętaszek (z radością): Ja już wiem co to kultura.... u nas na wyspie ludożerców też być kultura.... u nas też kai - kai.

Inspektor: Co; Kultury wam się zachciewa?.... Cela nr. 35....

W CELI NR. 35.

Za Robinsonem i Piętaszkiem zamykają się drzwi celi....

Spotykają w niej przechadzającego się mężczyznę....

Robinson (do więźnia): Kim pan jesteś?....

Więzień: Ja jestem profesorem kultury na uniwersytecie....

Piętaszek (bije przerażony w ścianę celi): Uciekajmy, uciekajmy.. on zrobi k - kai....

PO WYJŚCIU Z KRYMINAŁU

Piętaszek: Biała pana co robić...

Teraz znowu nie mieć co jeść....

Robinson: W kraju kulturalnym każdy człowiek musi mieć jakieś zajęcie, aby zarobić na życie....

Piętaszek No to trzeba poszukać zajęcia....

W URZĘDZIE ROBÓT PUBLICZ.

Urzędnik: Co.. chcecie otrzymać pracę?

Robinson i Piętaszek: Tak chcieli byśmy....

Urzędnik: A skąd pochodzicie?...

Robinson i Piętaszek: Z wyspy ludożerców.

Urzędnik: Woni! do ludożerców z powrotem... My dla obcych pracy nie mamy!... Swój do swego po swojej!...

PO WYJŚCIU Z URZĘDU

Piętaszek: I co teraz robić biała pana?....

Robinson: W kraju kulturalnym gdy człowiek niema pieniędzy ani pracy, schodzi na dziady....

Piętaszek: A co to są dziady?....

Robinson: Zaraz zobaczysz Piętaszku.... Staniemy sobie na rogu tej ruchliwej ulicy.... Ja będę cienko śpiewał.... a ty będziesz inkasował pieniądze.... Uwaga! Zaczynamy....

NA ROGU ULICY

Do Robinsona i Piętaszka podchodzi komisarz magistracki

Komisarz: Czy macie panowie dyplom?....

Robinson i Piętaszek: Jaki dyplom?...

Komisarz: No dyplom kwalifikacyjny.... chyba panowie wiecie.... Świadcstwo z ukończenia liceum dziadowskiego.... stopień magistra nauk dziadoznawczych. Po napisaniu dysertacji na temat: „Jak wyrwać rodzime dziadostwo z rąk obcych“ i otrzymaniu stopnia doktora dziadologii należy odbyć trzyletnią praktykę dziadowską, poczem po złożeniu końcowego egzaminu kwalifikacyjnego można dopiero otrzymać kartę przemysłową.... A ze względu na największą intratność tego zawodu i hyperprodukcję dziadów muśliśmy wprowadzić „numerus clausus“. Pierwszeństwo mają tylko dziady z dziadów pradziadów no i ma się rozumieć ci co mają protekcję... Ale a propos; Czy posiadacie panowie kartę przemysłową?....

Robinson i Piętaszek: Nie posiadamy....

Komisarz: Panowie pojdą za mną!

W URZĘDZIE SKARBOWYM

Radca Izby Skarbowej: Z czego panowie żyjecie?....

Robinson i Piętaszek: Z dziadostwa panie radco....

Radca a czy płacie panowie podatki?....

Robinson i Piętaszek: Jakie podatki?....

Radca: No od dziadostwa.... dochody, obrotowy, przemysłowy, samorządowy....

Robinson: Niceśmy o tym podatku nie słyszeli....

Radca (oburzony): Niesłychane!... Nie słyszeliście o tym podatku, który najwydatniej zasila nasz skarbowy?.... Odkąd wprowadzono podatek od dziadostwa skarbowo państwa nie wykazuje żadnego deficytu.... Swą niewiedzę odpokutujecie....

ZNOWU NA ULICY

Piętaszek: Moja biała pana.... my wracać na wyspę ludożerców....

Tam być co jeść.... a nie być podatki, kryminał i karta przemysłowa....

Robinson: Masz rację Piętaszku... Wrócimy na naszą wyspę.... już bardzo się do niej stęskniłem.... Ale prawdziwa!.... Każdy obywatel w kraju kulturalnym musi posiadać paszport aby mógł wyjechać....

W URZĘDZIE PASZPORTOWYM

Referent: Zkąd panowie pochodzicie?....

Robinson z Piętaszkiem: Z wyspy ludożerców panie referencie....

Referent: A czy panowie macie świadectwo moralności?...

Robinson: Skądże... Prócz ludożerców nikt tam nie mieszkał....

Referent: Ale jakaś władza na tej wyspie istnieje....

Robinson: Jest król ludożerców....

Referent (z powagą i namaszczeniem): Otóż to.... musicie więc wyjechać na wyżej wspomnianą wyspę i zażądać od króla ludożerców wydania wam świadectwa moralności....

Z tym świadectwem przyjedziecie panowie do nas a my wam wydamy paszport.

ZAKOŃCZENIE.

Robinson z Piętaszkiem wyjechali.... ale po paszport już nie wrócili.... I żyli długo i szczęśliwie...

Starcia Stron. Pracy z endekami

WARSZAWA. Ostatnio coraz częściej dochodzi do starć pomiędzy Stronnictwem Pracy i Stronnictwem Narodowym.

Na posiedzeniu w Pabianicach doszło do dość poważnych starć między członkami tego stronnictwa a

członkami Stronnictwa Narodowego, którzy w dużej ilości na zebranie to przybyli. Obecni na sali członkowie Stronnictwa Narodowego poczęli głośno demonstrować przeciwko Żydom. — Członkowie Stronnictwa Pracy rozpoczęli śpiewać Rotę a czo-

łkowie Stronnictwa Narodowego hymn młodych, wznosząc okrzyki. Z

największym trudem dopiero udało się przywrócić spokój na sali.

Pan Gacek ustąpił ze Stronnictwa Pracy

Katowice. — Ze Stronnictwa Pracy ustąpił znany działacz tego stronnictwa p. Adam Gacek, który ostat-

nie poróżnił się z władzami organizacji, wskutek pewnych różnic o ideologię tej organizacji.

Na 2 miesiące bezwzględne aresztu skazany przywódca endecki w Łodzi

Łódź. — B. radny miejski i wiceprezes Stronnictwa Narodowego w Łodzi Antoni Czernik, który w ubiegłym tygodniu został zatrzymany na

ulicy w stanie pijanym za zaczepianie przechodniów Żydów, został przez sąd starościński skazany na 2 tygodnie bezwzględne aresztu.

Uchwały Klubu Demokratycznego

Klub Demokratyczny wystosował następujące listy:

WP. prof. Samuel Dickstein
Warszawa
ul. Marszałkowska 117.

Czeigodny Panie Profesorze!

Zarząd Klubu Demokratycznego powziął jednomyślną uchwałę wyrażającą Wielce Szanownemu Panu sło-

wa sympatii i uznania z racji ostatnich zajęć godzących w dobre imię młodzieży polskiej, choć intencją ich było godzenie w Pana Profesora.

Życzymy wytrwania na trudnym posterunku dla dobra nauki i kultury polskiej oraz dla państwa.

Prosimy przyjąć Panie Profesorze wyrazy

szacunku i poważania

(—) E. Kulesza

w. z. prezes Klubu.

Podobnej treści list wystosowano do prof. E. Lipińskiego i pani Rose w Wilnie.

Fachowa obsługa

Sprzedaj na dogodne spłaty miesięczne od 10 zł. bez podpisywania weksli obiegowych

PHILIPS RADIO

FALA

KRAKÓW, Zwierzyniecka 17.
Tel. 143-94

W rocznicę zgonu dr. A. Grossa

Kraków, 27 grudnia.

Dziś mija rok od śmierci człowieka, który całym swoim życiem złożył dowód, że przede wszystkim miał charakter.

Od roku 1892, kiedy jako początkujący adwokat zaczął interesować się polityką, był demokratą i do końca życia nim pozostał. A nie był dr. Gross z tych demokratów, którzy mają przysłowiowe najlepsze chęci, ale był demokratą czynnym, organizował, dokładał z własnej kieszeni.

Zaczął się to w roku 1896, gdy dr. Gross wspólnie z adw. Propperem powołali do życia „Dziennik Krakowski”, powitując jego redakcję Wilhelmowi Feldmanowi.

Był to — obok „Nowej Reformy” — drugi w Krakowie dziennik demokratyczny, ale jaka ogromna różnica między ciepłą rodziną „Reformy” a pełnym temperamentu i charakteru bojowego „Dziennikiem”. Niestety, stosunki ówczesne w Krakowie nie dojrzały jeszcze do utrzymania prawdziwego pisma demokratycznego — pismo zostało zamknięte, ale dr. Gross nie zeszedł z placu.

Zaczął się ciężka praca organizowania Żydów na demokratów. W latach 90-tych Żydzi krakowscy byli albo „kabalnikami”, t. j. ślepych na rękami w rękach potężnej kliky, albo w chwilowych porywach demokratami najczystszej wody. Dowiedli tego przy wyborze Rottera do Sejmu, a Daszyńskiego do parlamen-

tu. Dr. Gross zabrał się do ujęcia tej drzemiącej siły w ramy organizacyjne. Założył i na własnych barkach, dźwigał w stronnictwo niezawisłych Żydów, z którego z biegiem lat zrobił instrument walki o demokrację i o interes „ulicy żydowskiej”.

Po ciężkiej walce dr. Gross wybrany został w r. 1907 posłem do parlamentu wiedeńskiego z żydowskiego okręgu w Krakowie. Był to rzeczywiście triumf pracy i zasługi nad „tradycją”. W parlamencie dr. Gross wybił się jako pierwszorzędnego znaw-

ca spraw finansowych i gospodarczych.

I na tym posterunku okazał się rzetelnym demokratą, negując Koło polskie i idąc często ręką w rękę z Daszyńskim.

Mandat zatrzymał dr. Gross do października 1918, do końca Austrii. Przy wyborze do Sejmu polskiego w lutym 1919 nie sprostał bojowemu

sjonizmowi, który wniósł wśród Żydów skrajny nacjonalizm, nieuznawany przez dra Grossa. Ograniczył swą działalność do pracy w Radzie miejskiej, w której był miarodajny w sprawach finansowych. Do końca życia był pełen energii i pomysłów, które chętnie udzielał młodszym.

Zabrakło wśród Żydów krakowskich tego człowieka naprawdę na wielką miarę i — co może najważniejsze — człowieka dobrego, chętnego do pomocy, skromnego i czynnego na różnych polach życia publicznego.

F.

Przyjazd wicemin. Szembeka

W NAJBLIŻSZYCH DNIACH PRZYJEDZIE DO KRAKOWA WI-

CEMINISTER SPRAW ZAGRANICZNYCH HR. SZEMBEK.

Uprawnienie dzieci nieślubnych przybranych i pasierbów

Jak określa ustawa o ubezpieczeniach społecznych, dzieci nieślubne mają w stosunku do matki te same prawa, jakie przysługują dzieciom ślubnym, w stosunku zaś do ojca naturalnego tylko w tym wypadku, jeżeli zostało już za życia ojca sądowo ustalzone, albo w wypadku, gdy ojcostwo zostało pozasądowo uznane i ubezpieczonyłożył na utrzymanie dziecka. Gdyby zaś dziecko urodziło się dopiero po śmierci ojca, rozstrzyga się sądowo ustalenie ojcostwa.

Dzieci przybrane mają prawo do rent sierocych, jeżeli zostały przybrane przed powstaniem prawa do renty i jeżeli nie mają prawa do renty

ani po ojcu, ani po matce.

Pasierbowie i pasierbice mają prawo do rent sierocych, jeżeli pozostawali na utrzymaniu osoby ubezpie-

czonej przed powstaniem prawa do renty i jeżeli nie mają prawa do renty ani po ojcu, ani po matce.

Zakończenie strajku

w Dzienniku Porannym

Onegdaj został zakończony strajk pracowników „Dziennika Porannego”.

Strajk, trwający od przeszło 7 tygodni, budził szczególne zainteresowanie wśród społeczeństwa, które niejednokrotnie dawało wyraz swej solidarności ze strajkującymi.

Akcja mediacyjna, podjęta przez głównego inspektora pracy, została uwieczniona nagromadzeniem funduszy, które zaspokoili w większej części prefensje pracownice.

Pracownicy „Dziennika Porannego” składają serdeczne podziękowania prasie oraz licznym Związkom i organizacjom.

SĄD USTANOWIŁ TYMCZASOWEGO OPIEKUNA nad ks. Michałem Radziwiłłem

Sąd okręgowy w Ostrowie ustanowił nad ks. Michałem Radziwiłłem tymczasowego opiekuna w osobie Alfreda Chłapowskiego do czasu roz-

strzygnięcia sprawy o jego ubezwłasnowolnienie.

Wniosek o wyznaczenie tymczasowego opiekuna postawiła rodzina ks.

Michała Radziwiłła. — Wniosek ten jednak został odrzucony przez Sąd Opiekunczy w Ostrowie. Przeciwnie temu odwołali się rodzina księcia i

prokurator do Sądu Okręgowego, który ustanowił opiekuna w osobie b. ambasadora R. P. w Paryżu Chłapowskiego.

Grudzień
28
Wtorek

WAŻNE NUMERY TELEFONICZNE
Straż ogólna 121-11.
Zegarynia 98.
Poczt. biuro zlec. 1-3-00
Centr. międzym. 37.
Informator telef. 137-00
Biuro napr. telef. 150-50
Informator kol. 121-08
Centr. gazowni 152-05
Centr. elektr. 150-70
Centr. wodociąg. 121-43
Pogotowie rat. 11111.

KALENDARZ RZYM-KATOLICKI

Poniedziałek: Jana ew.
Wtorek: Młodzian. męcz.

Teatr-kino

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO
Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO.

Dzisiaj w poniedziałek, jutro we wtorek i dni następnych dany będzie świetny utwór znakomitego pisarza Zygmunta Nowakowskiego „Gałązka rozmarynu”. W sztuce opracowanej scenicznie przez autora udział biorą: T. Suchecka, J. Korecka, Kłofska, W. Niedziałkowska, H. Bielska, M. Jaworska, T. Białkowski, W. Biegański, T. Buratowicz, S. Czajkowski, K. Fabisiak, J. Kaliszewski, T. Kondrat, W. Macherski, Z. Modzelewski, W. Nowakowski, L. Ruszkowski, K. Szubert, W. Woźnik, R. Wroński i cały męski zespół artystyczny naszego teatru.

Plan przedstawień:

Poniedziałek: „Gałązka rozmarynu”
Wtorek: „Gałązka rozmarynu”
Środa: „Gałązka rozmarynu”.

REPERTUAR KIN:

ADRIA: Skłamałam
APOLLO Królowa Przedmieścia
ATLANTIC: Trafalgar i Nieznajoma dziewczyna
BAGATELA: Szesnastolatka i rewia Gwiazda Bagateli
DOM ŻOŁNIERZA: Dorożkarz Nr. 13
PROMIEN Włóczyński puszczy
STELLA: Czarny orzeł
SZTUKA: Buziaczek
UCIECHA: Księż i Żebak
WANDA: Dziewczyna z Nowolipki
FOTOPLASTIKON: Riwiera rumuńska

Radio

Wtorek, 28 grudnia.

14.45 „O dziecku leniwym” wygl. dr. Wł. Medyński 13.55 Muzyka 14.50 Muzyka 15.05 Czy wiecie, że... w opr. dr. Jana Reguły 15.45 Rzeczy ciekawe z pięciu części świata aud. dla dzieci starszych 16.15 Utwory na dwa fortepiany 17 Kowalscy się odnaleźli powieść mówiona M. Kuncewiczowej 17.15 Muzyka salonowa w wyk. Kwartetu Salonowego Rozgłośni Krakowskiej 17.50 Po białej stopie pogad. myśliwska 18.15 Boże Narodzenie w świeckiej poezji i muzyce 18.35 Muzyka 19 Nieśmiertelne książki Wieczór 7-my 19.30 Recit. skrzypcowy T. Ochlewskiego 20 Muzyka taneczna 21.40 Sylwetki kompozytorów polskich 22.30 Pog. muz. 22.40 Trasmisja ze stud. Rozgłośni Paris PTT.: Dziecko i czary 23.30 Muz. tan.

**W KRAKOWIE UKAZAŁA SIĘ NA EKRA-
NIE „KRÓLOWA PRZEDMIEŚCIA”, naj-
świetniejszy film sezonu, tryskający og-
niem, życiem, wesołością, muzyką i dowie-
pem. „Królowa Przedmieścia” to objawie-
nie filmowe dla Krakowa. Komedia ta o-
smuta na tle słynnego wodewilu K. Krum-
łowskiego, posiada już ustaloną sławę. U-
kazuje się Królowa Przedmieścia po raz
pierwszy na ekranie, który wyzyskał wszyst-
kie jej najbogatsze możliwości, jakich nig-
dy nie zdołała dać jej scena.**

Oddawna uskarżano się na brak odpowie-
dnie filmów dla dzieci i młodzieży. Laka-
ta obecnie zostaje wypełniona. Oto zjecha-
ła do Krakowa najmilsza Gwiazdka —
Shirley Temple ze swym najnowszym fil-
mem pt.: „Buziaczek” Jest to niezwykle ra-
dost dla dzieci i młodzieży, a nawet i star-
szych. Ta mała czarodziejka ekranu, ukazu-
je się rozśmieszająca i piękniejsza jeszcze niż
zwykle, wyprawiając tyle nowych kawałów
że rozśmiesza i ubawi wszystkich.

Te dwie pierwszorzędne sensacje filmowe
wyświetlane są w programach czołowych
kin „Apollo” i „Sztuka” — i jeszcze raz u-
twierdzają wysoką klasę repertuarową tych
kino teatrów, przodujących zawsze i trady-
cyjnie pod względem doboru aktualnych i
artystycznych programów.

Kraków do wieczora...

Nowe szczegóły w procesie dr. Drobnera

Jak już wiadomo proces przeciw-
ko dr. Drobnerowi rozpocznie się w
przyszłym tygodniu, dnia 4 stycznia
1938 roku.

Obecnie dowiadujemy się nowych
szczegółów procesu.

Wyznaczony już został skład try-
bunału sądującego. Jako przewodni-
czący zasiada s. o. dr. Stępniewski,
wotują dr. Bartynowski i dr. Konop-
ka.

Rozprawa rozpisana została na 12
dni, jednak prawdopodobnie termin
jej zostanie przesunięty poza 15 sty-
cznia ze względu na znaczny mate-
riał procesowy.

Zamach samobójczy służącej

Dziś o godzinie 5-tej rano zawez-
wane zostało Pogotowie Ratunkowe
na ul. Bracką 1a, gdzie niejaka Pio-

trowska Ewa, służąca w celu samo-
bójczym zatrąla się gazem świetl-
nym.

W stanie ciężkim przewieziono ją
do Szpitala Ubezpieczalni Społecz-
nej.

ZNACZNE SZKODY WYRZĄDZIŁY POŻARY w okolicach Krakowa

Straż pożarną w Krakowie wezwa-
no na ul. Dietla 57, gdzie na trzecim
piętrze w mieszkaniu p. Emanuela
Gałby powstał pożar wskutek wady
w piecu. Straż pożarna wyrąbała 2
metry kw. drewnianej ściany i ogień
ugasila.

W kilka godzin później, w parę
minut po północy inż. Jan Schrei-
ber zawezwał telefonicznie straż po-

żarną z Krakowa do Dobczyc, gdzie
płonęła garbarnia.

Za pozwoleniem prezydenta mia-
sta dr. Kaplickiego wyjechały 2 auto-
mobile straży, jednak straż krakow-
ska w gaszeniu pożaru udziału nie
brała, gdyż ogień przed jej przyby-
ciem słumiła straż z Wieliczki.

Splonęła częściowo suszarnia skór.

Szkody wynoszą około 20.000 zł.

Wczoraj w godzinach przedpołu-
dniowych zawezwano automatem po-
żarnym straż na Rynek Podgórski 1,
gdzie w jednej z piwnic wybuchł o-
gień, który straż po przybyciu ugasi-
ła.

Znaczne szkody wyrządziły pożar-
y w okolicy Krakowa.

INŻYNIER POD KOŁAMI AUTA

Wczoraj u zbiegu ul. Basztowej z
Rynkiem Kleparskim, wydarzył się
nieszczęśliwy wypadek. Oto przecho-
dzący jezdnią wraz ze swą małżon-

ką inżynier Feliks Wasilewicz, został
potracony przez przejeżdżającą
autotaksówkę.

Inżynier Wasilewicz doznał złama-

nia obojczyka, żona zaś jego uległa
złamaniu ramienia oraz doznała o-
gólnych obrażeń. Kierowcą samocho-
du okazał się Sobiesław Ślęzak.

Walne zebranie Stowarzyszenia Absolw. b. Akademii Handlowej w Krakowie

Onegdaj odbyło się w Gmachu Li-
ceum Administracyjno - Handlowe-
go Zwyczajne Walne Zebranie Człon-
ków Stowarzyszenia Absolwentów b.
Akademii Handlowej i Szkoły Ekon.-
Handlowej w Krakowie, przy bardzo
licznym udziale członków.

Obrady Walnego Zebrania stały
na bardzo wysokim poziomie i trwa-
ły prawie przez cały dzień.

Po złożeniu obszernych sprawoz-
dań przez ustępujący Zarząd i posz-
cześnie Sekcje, wywiązała się bar-
dzo ożywiona i burzliwa dyskusja.

Szczególnie zainteresowała obec-
nych sprawa starań o wstęp na Wyż-
sze Uczelnie Handlowe w Polsce i
odmowne i nieprzychylnie stanowi-
sko tut. WSH. do poczynania Stowa-
rzyszenia Absolwentów w sprawie
wniesionego memoriału do Min. W.
R. i O. P.

W związku z tym uchwalono sze-
reg rezolucyj i poruczono przyszcze-
mu Zarządowi dalsze starania, mimo
dotychczasowych niepowodzeń.

Ponadto omówiono bardzo szcze-
gółowo:

1) Przyznanie absolwentom praw
urzędników I-szej kategorii w służ-
bie państwowej i cywilnej, upaństwo-
wienie szkolnictwa handlowego w
Polsce, a przede wszystkim średnie-
go i wyższego, oraz obecny ustrój
szkolnictwa zawodowego, t. zw. „ró-
wnanie w dół” wyższych przed kilku
laty — uczelni handlowych,

2) Sprawę bezrobocia wśród człon-

ków Stowarzyszenia i jego skutki,
oraz akcję kulturalno - oświatową.

Walne zebranie wyraziło żal nad
obecnym systemem szkolnictwa za-
wodowego średniego, które zamiast
przygotowywać absolwentów do pra-
cy w przemyśle i biurowości, prag-
nie ich szkolić na drobnych kup-
ców.

Absolwenci postanowili wszelki-
mi siłami bronić dotychczasowego
stanu posiadania i dążyć do wywal-
czenia słusznych ich praw.

Uchwalono gotowość solidarnej
współpracy i poparcia dążeń absol-
wentów tut. Szkoły Przemysłowej.

Prezesem Stowarzyszenia wybra-

no przez aklamację p. Stanisł. Wój-
cika, który daje gwarancję, że swą
energiją i doświadczeniem, poprowa-
dzi Stowarzyszenie po linii słusznych
żądań.

W końcu uchwalono polecić Ko-
misji Statutowej opracowanie zmian
statutu Stowarzyszenia i nazwać Sto-
warzyszenie w treści brzmieniem i-
mienia b. Dyrektora śp. Józefa Kan-
nenberga, zwołać ogólny zjazd absol-
wentów Stowarzyszenia i nawiązać
kontakt z Centralnym Związkiem Sto-
warzyszeń absolwentów szkół śred-
nich handlowych w Warszawie i da-
lej współdziałać z Dyrekcją Szkoły
Ekon. - Handlowej.

ZAMIAST ŻYCZEN ŚWIĄTECZ- NYCH — NA POMOC ZIMOWĄ.

Zamiast życzeń świątecznych i po-
dziękowań za życzenia złożył p. Pre-
zes PKO. Dr Henryk Gruber 50.— zł.
na pomoc zimową dla bezrobotnych.

OBNIŻENIE STOPY PROCENTO- WEJ W. P. K. O.

W związku z ogólną tendencją po-
taniaenia kredytu, PKO. obniża z
dnem 1 stycznia 1938 r. stopę pro-
centową, stosowaną przy skupie we-
ksli na 4 procent w stosunku rocz-
nym, ustalając równocześnie dolną
granice przy skupie akceptów rów-
nież na 4 procent.

Jednocześnie PKO. z dniem 1 sty-

cznia 1938 r. obniża stopę procento-
wą od pożyczek, udzielanych na za-
staw papierów wartościowych do
wysokości 6 i pół procent w stosun-
ku rocznym przy wydatnym obniże-
niu taryfy opłat manipulacyjnych.

ODPOWIEDZI REDAKCJI

Pan K. G. Zadaje nam Pan kilka
pytań i prosi o odpowiedź. Odpowia-
damy krótko: prawdziwy demokratą,
nie ten hołdujący zasadom „kierowa-
nej demokracji, albo podobnych
„pytań” demokratycznemu piśmu nie
zadaje, albo sam sobie na nie odp-
wiada. Odpowiadając w ten sposób
spełnimy nasz demokratyczny obo-
wiązek.

Endecja to stronnictwo chłopskiej krzywdy i narodowej hańby

Z „Czarnej Księgi Polskiej Reakcji“.

Tak endecję nazwał pisarz polski Stanisław Brzozowski już przed trzy dziesiątka laty.

A od tego czasu endecy wcale nie próżnowali.

Nie długo potem złamali strajk szkolny polskiej młodzieży, podjęty w obronę polskiej mowy, przed rusyfikacją polskich szkół!

Niedługo po tym (w r. 1905) występując się carowi usiłowali złamać rewolucję. Do braterskich robotników walczących o Niepodległość strzelali z carskich brauningów!

W r. 1914, w momencie wybuchu wojny światowej, gdy z krakowskich Oleandrów wymaszerowały Legiony w bój o Niepodległość przeciw carskiej Rosji

słali holdownicze depesze do cara!

To co robili w czasie wojny proszą się o całą książkę.

Endecy nie próżnowali też, gdy powstała Polska Niepodległa.

Wprawdzie podczas najazdu bolszewickiego pakowali manatki i rwali do Poznania a nawet do Paryża.

Ale jak tylko chłop i robotnik Polskę pod Warszawą obronił zaraz wrócili do Warszawy i...

**zastrzelili Piętnastego Prezydenta Niepodległej Polski
Gabriela Narutowicza**

Do tego morderstwa dochodzi cały długi łańcuch sprzedawczykowstwa (kucharszczyzna sprzedanie obcemu kapitałowi Żyrardowa) i zbrodni, ciągnących się aż po dzień dzisiejszy.

siejszy. Aż po zdradzieckie wbijanie chłopom noża w plecy podczas ostatniego strajku chłopskiego.

Czy wobec tego to stare określe-

nie Stanisława Brzozowskiego nie jest już za słabe?

Pomyślcie czytelnicy, czy mowa polska nie jest przypadkiem za ubo-

ga, aby można w niej znaleźć właściwą mocniejszą nazwę dla tego stronnictwa chłopskiej krzywdy i narodowej hańby?

Z dokumentów endeckiej zdrady

Manifestacja Polskiej Partii Socjalistycznej na pl. Grzybowskim to był pierwszy od styczniowego powstania ZEROJNY CZYN NARODU przeciw carskiemu najeźdźcy. Oto ślina oszczercza, jaką bohaterów robotników zbryzgala endecja.

Tak brzmi odezwa Komitetu Centralnego Ligi Narodowej (endecji) z 8 lutego 1905 r.:

„Już same zajścia na Grzybowie wyraźnie świadczyły o chęci narzucenia Warszawie rewolucji przez garstkę uzbrojonych w rewolwery chłopów, idących pod komendą najwytrawniejszych agitatorów, między

którymi nie brakowało Żydów... Dokład Partia (PPS.) chce prowadzić? Dziś już nie mamy wątpliwości bo kierownicy jej oświadczają otwarcie, że dążą do... powstania. Tak jest — do powstania: Jest to prawdą, pomimo całej potwornej niedorzeczności zamiaru“.

Odezwa kończy się apelem:

„Precz z ruchawką, precz z niedorzecznymi porywami, precz z między narodową agitacją!“.

Tak to endecka zdrada narodowa sprzymierzyła się z krwawym cara-

tem w tłumieniu bohaterskiej rewolucji robotników w roku 1905.

„Między narodowymi agitatorami“ nazywali ci polscy patrioci endecy Najlepszych Polaków, którzy lud polski wówczas porywali do walki zbrojnej o niepodległość...

Bohaterzy robotnicy jak Stefan Okrzeja, Monttwił Mirecki ginęli wówczas na carskich szubienicach z okrzykiem „Niech żyje Polska Niepodległa!“ A endecy panowie przypatrywali się temu zmaganiu ludu z carskimi przedpokojów i krzyczeli: „Międzynarodowa agitacja“. Oto endecka ohyda!

Mordercy polskiego robotnika

W okresie bohaterskiego powstania robotników w roku 1905 Dmowski, przestraszony postępami ruchu Niepodległościowego udaje się do Petersburga, uzyskuje audiencję u carskiego ministra Wittego i próbuje zaofiarować mu pomoc partii endeckiej w tłumieniu „anarchii polskiej“, oraz krwawym zdławieniu rewolucyjnego ruchu socjalistycznego. Witte propozycji tej nie traktował poważnie, a może, pomimo tylu dowodów wierno - poddańczych ze strony Dmowskiego i endecji nie wie-

rzył w ich energię i wpływy.

Wtedy endecja na własną rękę rozpoczęła walkę z ruchem socjalistycznym a przede wszystkim strajkowym, wymuszając poważne ustępstwa na fabrykantach.

Walka ta, zorganizowana przez endecję z wszelkich mętów społeczeństwa, oraz z nieświadomych i otumanionych robotników, **prowadzona za pieniądze łódzkich żydowskich i polskich fabrykantów**, rozwinęła się od łamania strajków aż do napadania i mordowania socjalistycznych

przywódców robotniczych.

Krwawe walki bratobójcze prowadzone pod wpływem endecji przede wszystkim na terenie jednego wówczas wielkiego przemysłowego ośrodka naszego w Łodzi — przyniosła w plonie tysiące zamordowanych robotników.

Endecja bynajmniej nie wypierała się inicjatywy owych masowych morderstw. Przeciwnie, Dmowski na wiecu w Filharmonii Warszawskiej w styczniu 1907 roku z dumą oświadczył:

„Przeciw socjalizmowi wzięliśmy wszystkie siły, przyznać musimy, że w walce z socjalizmem zmuszeni byliśmy przeleć krew bratnią“.

Że ta krwawa robota endecji była poparciem krwawego cara przeciwko polskim patriotom, przeciwko akcji niepodległościowej — stwierdza sam Dmowski w swojej książce: „Polityka Polska i odbudowanie Polski“. Wolny obywatelu! Uprzytomnij sobie czytając to, ohydę tych wszystkich zbrodni przeciwko wyzwoleniu Polski z niewoli!

O tej okropnej hańbie muszą pamiętać przyszłe pokolenia. Będą się one dziwić, że takie stronnictwo, tacy ludzie mogli bezkarnie przeciwko Polsce, jej wolności i narodowi tyle zbrodni w ciągu dziesiątek lat popełniać!

Ci sami ludzie mają czelność dzisiaj w wolnej Polsce pouczać kogokolwiek o patriotyzmie!

„Chodzili do katów...”

Stefan Żeromski, to wspaniały polski pisarz i wielki patriota. Jak żył i pisał, to endecy od stóp do głowy opluwali jego osobę, jego twórczość pisarską.

Łajdackie ataki, dzikie oszczer-

stwa, niewątpliwie skróciły życie temu wielkiemu Polakowi. I nie jednemu zresztą...

Ale jak umarł endecy starym swoim zwyczajem zaczynają go chwalić ot — już prawie „narodowego“ ro-

bią z niego pisarza, w prasie endeckiej czytamy różne pochwalne artykuły o Żeromskim.

Na to jak go chwalicie, to przeczytajcie co to o Was endekach, pisał Stefan Żeromski: Że chodzili do katów Narodu polskiego

„Po zezwolenie tłumienia rewolucji, chętnie się publicznie, że przelewali krew bratnią i zapowiadali wojnę domową“.

Czy słowa te, płynące z pod pióra najczulszego strażnika narodowego sumienia i odnoszące się do endekich upiórów polskiego życia 1906 roku utraciły dziś cokolwiek ze swej straszliwej wymowy?

Czy nie dadzą się zastosować i do dzisiejszej działalności endeckiej?

„Orleń“ — dziś stare już Orły lwowskie — bojową sławą okryci „Bemacy“ — „gwardia nad gwardie“ — z red. B. Rembowskiem, kpt. Pachuliczem, Ordon-Śledzińskim Gilem, Bojanowskim, Polinkiewiczem na czele — podczas swego Zjazdu.

Znakomity trunki, wyborowy bufet, zdrowa kuchnia podwłasnym zarządem. Punkt zborny krakowian i przyjezdnych.

Ceny niskie.

Skrzętna obsługa.

„BAR POD SETKĄ“

ulica św. Tomasza, Hotel Saski, vis a vis Kawiarni Grand.

TRYBUNA SPORTOWA

Sport, czy wychowanie fizyczne?

Temat, zdaloby się, stary i oklepany, wielokrotnie rozstrząsany na łamach prasy. A mimo to wciąż aktualny, wciąż niewyczerpany, do dna...

Jaka jest różnica między sportem a wychowaniem fizycznym?

Fizyczne wychowanie jest częścią wychowania ogólnego, częścią odnoszącą się do kierowania rozwojem ciała i do utrzymania go w stałej gotowości do wszelkiej pracy fizycznej.

Życie w miastach, a nawet i na wsi, prowadzone w niehigienicznych warunkach, o raz praca jednostronna, umysłowa, a jeśli fizyczna, to zatrudniająca zawsze te same grupy mięśni — powoduje w konsekwencji zwyrodnienie fizyczne i obniża ogólną sprawność. Zgubnym tym wpływom na ustrój fizyczny człowieka przeciwdziałać może ruch na świeżym powietrzu i wszechstronne a umiarkowane wysiłki wszystkich grup mięśniowych. Jeżeli świadomie i celowo stosować będziemy ruch i pracę dla przeciwdziałania zwyrodniającym wpływom życia codziennego — będzie to wychowanie fizyczne.

A więc wychowanie fizyczne może mieć i ma zastosowanie nie tylko względem rozwijających się dopiero organizmów, ale i względem ludzi dorosłych.

Jako czynnik przeciwdziałający zniewieściłości, chleractwu i zwyrodnieniu cielesnemu, ma wychowanie fizyczne ogromne znaczenie społeczne. Dlatego to państwo wydaje duże pieniądze na wychowanie fizyczne w szkole, w wojsku, w różnych stowarzyszeniach społecznych, na kształcenie wychowawców fizycznych, na odpowiednie urządzenia, tereny itp.

Sport natomiast jest wykwitem wychowania fizycznego sztuką dla sztuki! Sport jest walką, której wszak instykt w każdym z nas drzemie od chwili istnienia człowieka na ziemi.

Dlatego to tak sport głęboko siedzi w naturze ludzkiej, tak łatwo trafić przy jego pomocy do tych, zdawałoby się, uśpionych cywilizacją instynktów ludzkich. I dlatego to sport tak łatwo „bierze” masy, tem łatwiej, że obficie zaprawiony jest domieszką hazardu, do czego też żyłkę w mniejszym lub większym stopniu mamy wszyscy.

Czy sport z punktu widzenia społeczne-

go jest korzystny i pożądany?

Otóż sport jako sługa wychowania fizycznego — owszem, ale jako cel sam w sobie może być niezmiernie szkodliwy!

Ileż to razy, zdając sobie sprawę, że „rdzewiejemy”, że garbaciejemy od ślęczenia nad biurkiem lub że nie możemy dogonić tramwaju — postanowiliśmy gimnastykować się co dzień rano... I te dobre chęci kończyły się tylko na postanowieniach, bo na dłuższą metę nie chciało nam się fatygować...

I oto tu właśnie jako nasz przymierzeniec może wystąpić sport. Sport jeden bo-

wiem może sprawić że nam się będzie chciało wysilać dla samego wysiłku!

Zwłaszcza na młodzież sport ma wpływ przemożny, wprzegając ją do pracy nad własnym rozwojem fizycznym. Czego to nie zrobi młody chłopiec, czego się nie wyrzeknie i na jakie ofiary nie pójdzie jeśli ma w perspektywie zwycięstwo na zawodach sportowych!

I tu zaczyna się niebezpieczeństwo!

Bo jeśli chłopiec dla sportu zacznie zaniedbywać się w swych obowiązkach, jeśli sport dla niego zamiast być rozrywką (bo o własnym „wychowaniu fizycznym” on

nie myśli, chociaż dąży do podniesienia swej sprawności cielesnej), staje się celem to wtedy sport jest czynnikiem antyspołecznym.

Chodzi więc o zachowanie tu odpowiedniej granicy, o utrzymanie sportu w rośl sprzymierzeńca fizycznego wychowania. Wszystko co pobudza do przekroczenia tej granicy jest szkodliwe i zle.

A więc z punktu widzenia społecznego na poparcie zasługuje wychowanie fizyczne, a sport tylko o tyle, o ile współdziała z wychowaniem.

Czy Rotholc wyjedzie do Ameryki?

— Rotholc jest najlepszą muchą w Europie, twierdził ze stanowczością mr. Sayers, kierownik drużyny irlandzkiej.

Takiego samego zdania był również Conolly, który walcząc z największymi asami ringów europejskich ma dobrze w pamięci pięści swych przeciwników.

Nie wszystkim jest jednak wiadome, że Rotholc ma w życiu bardzo dużo kłopotów i nie tylko musi walczyć na ringu ale i o codzienny kawałek chleba.

Wszystkim się zdaje, że Rotholc na boksie zarabia góry złota. Tak też sądziła gmina żydowska, która chciała wymierzyć Rotholcowi podatek bardzo wysoki, opierając się na tym, że „Szapsio” otrzymuje za każdy mecz honorarium w wysokości od 10 do 15 tysięcy złotych!

Ostatnio rozeszły się do Warszawy pogłoski, iż Rotholc porzuca szeregi amatorskie i zamierza zostać zawo-

OBJEKT FABRYCZNY (Odlewnia żelaza) z piecem „KOPULAK” tania do wydzierżawienia. — Wiadomość: Kraków, tel. 145-84.

dowcem. W tej sprawie złożyliśmy wizytę popularnemu pięściarzowi.

Rotholc ma ładnie urządzone dwupokojowe mieszkanie. Na ścianach wisi wiele pamiątek i nagród bokserskich.

— Czy to prawda, że pan zostaje zawodowcem?

— To jeszcze kwestia dalekiej przyszłości, którą w tej chwili nie jest jeszcze aktualna.

To jest bardzo, zastanawia się Rotholc odniosłem wrażenie, że wszyscy chcieliby abym jak najprędzej został zawodowcem w chwili gdy ja sam jestem od tej myśli daleki.

To prawda, wytworzyły się takie warunki, które przemawiają za zawodowstwem.

Jestem zecerem i nie mogę znaleźć pracy, a przykro być bezrobotnym. Zawsze daleki byłem od chęci wykorzystywania moich zalet pięściarskich.

Przychodziły mi już do głowy myśli aby porzucić ring, ale jednak nie mogę się na ten krok zdobyć. Podnieca mnie współzawodnictwo i ambicja.

— A nigdy pan nie otrzymał żadnych konkretnych propozycji?

— Dotychczas żaden menażer nie zwracał się do mnie. Przyznam się, że mam pewne obawy przed profesjonalizmem. Wprawdzie nigdy nie miałem z nim do czynienia ale z prasy i opowiadań mogłem już sobie wyrobić odpowiedni sąd. Życie bokserów zawodowych nie jest usłane różami i ja się go boję. Nie chcę być manekinem w rękach menażera. Obawiam się najbardziej braku wolności.

— A jednak podobno ma pan zamiar opuścić Polskę?

— To jeszcze kwestia dalekiej przyszłości. Mam rodzinę w Południowej Afryce w Johannesburgu, która mnie stale namawia, abym do niej przyjechał i tam bez trudu otrzymam posadę w swym zawodzie.

Ta myśl przypadła mi do gustu i nie jest wykluczone, że stanie się „Afrykaninem”.

Przepisy „dobrego tonu” w dawnych wiekach

Savoir Vivre, stanowił w dawnych wiekach kardynalne dzieło, z którego treścią trzeba się było szczegółowo zapoznać i stosować w życiu, nie chcąc narazić się na zarzut źle wychowanego, albo zgoła grubianina. Na wszystkie okoliczności, ówczesne przepisy „dobrego tonu” miały ustalone formuły, do których należało się stosować.

CZEGO NIE NALEŻY GLASKAĆ

W przepisach „dobrego tonu” wydanych w XVIII. wieku znajdujemy taką radę: „Nie należy, siedząc przy stole, czy będąc w towarzystwie zacierać rąk, gładzić brody, lub glaskać brzuch, czy inne części ciała, ukryte pod ubraniem.

CO ROBIĆ Z NOSEM?

W wieku XVI. nos był jeszcze za gadaniem towarzyskim. „Jak na

leży utrzymywać w porządku nos i jego przyległości” czytamy w tytule ciekawej na ten temat rozprawy, której autor taką daje radę:

„Nie należy go trzymać w stanie zabrudzonej misy! Czy koniecznie jest wycierać nos w suknie? Nie! Nos należy ująć w dwa palce i wytrzeć albo też przeznaczony ku temu fatałaszek.

MATERIA MIĘKKA

Co czynić ma ten, komu podano łyżkę, napełnioną miękką materią pyta wykwitniś z XVI. wieku - i taką dostaje odpowiedź: „Wziąć łyżkę, materię zjeść, następnie łyżkę wytrzeć w obrus i odać.”

ZŁE NAWYKI

W wieku XIX. uchodziło za rzecz drobną sypianie po obiedzie. Higienista ówczesny, który często do

rzucił swe uwagi do przepisów dobrego tonu, taką daje radę: „Pani domu, silna, ciesząca się zdrowiem niech się wystrzega złego nawyku spania po obiedzie...”

Dlaczego, tego już przepisy nie podają.

LUB NAWET...

„Kto ma krótko obcięte paznokcie dowodzi, że uprawia zawód lub pora się rzemiosłem, albo nawet utrzymuje się z gry na skrzypcach” dowodził esteta z XVIII. wieku.

NIE JEST TO KONIECZNE

Inny pogląd na estetykę i higienę miał wiek XVIII. z którego dochował się taki przepis, ku rozbawieniu potomnych: „Rano twarz i ręce świeżą wodą skropić lub obmyć. [niewątpliwie] pożyteczna to rzecz, aczkolwiek nie konieczna.

Nie należy wkładać w to zbyt wiele starań.”

Zresztą niedaleko od tych poglądów odbiegł wiek XVIII., w którym uważano, że częste kąpanie dzieci jest szkodliwe.

„Wiele jest przy tym niepotrzebnego zachodu, który tylko szkodę miast pożytku przynosi”, pisał higienista ówczesny, twierdząc, że „konieczną czerstwość ciała dziecięcego utrzymać można, nacierając ją mokrą gąbką.

Jeszcze wiek XIX. boi się zimnej wody.

Przepisy z tego czasu zalecają „dla zdrowych natur” zimną wodę nerwowe natury natomiast używać powinny tylko wody letniej, gdyż zimna woda drażni nawet wówczas gdy się nią naciera ciało, osłabione nerwy.

Jak głosi przepis na ukojenie bólu zębów, „Cierpieniu temu zapobiega się nacierając wodą miejsce za uchem”.

O Krzyż Niepodległości z mieczami dla Krakowa

Przed kilku dniami odbyło się w Sejmie posiedzenie krakowskiej grupy regionalnej posłów i senatorów. Na posiedzeniu tym na wniosek posła Walewskiego grupa racjonalna postanowiła zwrócić się do kapituły Krzyża Niepodległości z prośbą o nadanie Krzyża Niepodległości z mieczami dla m. Krakowa.

Wiadomość powyższą przyjmujemy z najwyższym zadowoleniem, bowiem nie kto inny, a właśnie „Krakowski Kurier Wieczorny” rzucił myśl nadania Krzyża Niepodległości dla m. Krakowa.

Wbrew niektórym „puszczykom” okazało się, że inicjatywa „Krakowskiego Kuriera Wieczornego” jest realną: świadczy o tym wniosek pos. Walewskiego.

Przypuszczać należy, że w najbliższym czasie zostaniemy powiadomieni o losach próśby pos. Walewskiego. Mamy nadzieję, że wkrótce Krakowski zostanie nadany to zaszczytne odznaczenie.

NA MARGINESIE ZNIESIENIA USTAWY O OCHRONIE LOKATORÓW

Gdzie będą, pytam się, mieszkają po wyjęciu z pod ochrony lokatorskiej: lekarze, adwokaci, dentyści, inżynierzy itp.? Oni to zajmują te 4-ro i 5-ciopokojowe mieszkania, te luksusowe! Koń by się z tych luksusów śmiał!

Imponująco to wprowadzie wygląda. Kolega ma 4, czy 5 pokoi? — No, tak... Ale uprzątnijmy sobie, że lekarz, czy adwokat, gnieździ się

przeważnie w sypialce (zwykle najciemniejszy i najmniejszy pokój), gdyż celem wykonywania swego zawodu musi najmniej dwa pokoje użytkować i dzielić ze stronami. Czas wreszcie położyć kres tym „kolankowym” ustawom.

Sejm, zwołany na sesję budżetową, nie ma czasu dokładnie przemyśleć, nieraz w ostatniej chwili przedkłada nych mu ustaw.

Najbardziej dotknięty kryzysem „wolny zowód”, honorowe dziady, wstydzące się jednak żebrać, a popelnające dość często i gęsto samobójstwa z nędzy, mają pierwsi paść ofiarą reformy ustawy o ochronie lokatorskiej?

Zupełnie co innego jest wtedy, gdy osoba prywatna, że się tak wyrażę, zajmuje cztero- i więcej pokojowe mieszkania, a nie posiada zbyt licz-

nej rodziny. Do nich to zastosować możnaby tę „nieochronę”.

Na peryferiach miasta zmuszony będzie biec chory, czy interesant i tam w pokoju mieszkalnym pana do ktora szukać pomocy, czy ratunku.

Jeszcze czas, jeszcze można zreformować ten nieprzemyślany i niefortunny pomysł.

SPŁONAŁ GMACH ZAMIESZKAŁY PRZEZ 135 UMYSŁOWO CHORYCH

Le Puy. — W zakładzie dla umysłowo chorych w Montredom pod Le Puy wybuchł pożar. Spłonął doszczętnie gmach, w którym zamieszkiwało 135 chorych. Spod gruzów wydobyto dotychczas 5 trupów. Czynnione są dalsze poszukiwania.

***

Okazyjna wysprzedaż inwentarzowa

Kapelusze: Złoty 5.90 6.90 7.90
Koszule sportowe Złoty 5.90
Krawaty od Złoty 1.50

„AU BON MARCHÉ”
Kraków, Grodzka 13. Tel. 127-55

Sprzedaj

OKULARY według przepisów lekarzy oraz wszelkie naprawy wykonuje solidnie i tanio OPTYK BRANDEIS, Kraków, Grodzka 61, naprzeciw kościoła Ewangelickiego.

MEBLE STAŁE CHROMOWANE, ZYGUNT GRÜNBERG, DUNAJEWSKIEGO 6, TEL. 174-06.

Albumy amatorskie

wysprzedaż przedświąteczna po najtańszych cenach w kolosalnym wyborze jedynie w znanej WYTWÓRNI ALBUMÓW ARTYSTYCZNYCH S. RAUCHERA, KRAKÓW, KRAKOWSKA 29. I p.

WYSPRZEDAŻ. PALTA, raglany, 50 procent taniej, Konfekcja męska Grodzka 32.

WAGA fotomatorzy! FOTOLABORATORIUM wyręcza Was, uzupełnia Waszą pracę szybko — fachowo FOTO—SERVICE, Kraków, Starowiślna 21, tel. 148-33.

WIECZNE PIÓRA ZŁOTE, ANGIELSKIE 4.25 zł. NA SKŁADZIE „PARKER” I.T.P. FACHOWA NAPRAWA PIÓR „KARTOTERA” GRODZKA 40.

PRAWDZIWE SOKI POLECA NA ŚWIĘTA PO NAJNIŻSZYCH CENACH WYTWÓRNI SOKÓW „MALINIS”, KRAKÓW, ŚW. TOMASZA 18.

POSZUKUJĘ zastępców na wschodnią Małopolskę. Zgłoszenia pod „Kauca” do Adm. Krakowskiego Kuriera Wieczornego. PRACOWNIA FIRANEK Holzerowej, ul. Szczepańska 5, poleca firanki ręczne od 10 zł.

5-CIO EWENTUALNIE 4-ro pokojowe mieszkanie komfortowe do wynajęcia. Rynek Podgórski 11.

FUTRO damskie zł. 120 — sprzedaję Linkowski, Kraków, Grodzka 33.

Akwizytor do zbierania zamówień na druki, za prowizją, znajdzie zajęcie w „Drukarni „Monopol”, Kraków Na Gródku L. 2.

FUTRA

damskie, męskie, NAJTANIEJ — DOGODNIE, zakupisz, przebrniesz MOSŁOWICZ

Kraków RYNEK GŁ. PIERWSZE PIĘTRO 9 PASAŻ BIELAKA

KARTY DO GRY czyści Czyszczenia Kart Kraków, Aleja Słowackiego 31, m. 11, telefon 116-99.

WYSPRZEDAŻ obrazów malarzy polskich. Ceny bardzo niskie. Kraków, Sklep papierniczy, Floriańska 37.

KOŁDRY WYKONUJE tanio i solidnie wytwórnia „Atlas” Grodzka 2.

WYKWIETNA bieliznę, krawaty, kapelusze, rękawiczki, szelki, swetry, getry szale i t. p. poleca najtaniej

„Dyktator Elegancji”
Kraków, Starowiślna 17 vis a vis „Uciechy”

PONCZOCHY GUMOWE „Laster”, „Academic” i inne wszelkiego rodzaju na żyłki i chore nogi, poleca najtaniej firma: Arnold Gronner, hurt. Skład artykułów gumowo-chirurgicznych, sanitarnych i opatrunkowych, Kraków, Św. Łdziego 1 (róg Grodzkiej 69).

CZYŚCI CHEMICZNIE i farbuje wszelką garderobę

Franciszek Jogalla
najtaniej, najsolidniej, Kraków, Dietla 93, telefon 141-65.

OKAZJA! Dwumorgowy ogród — sad — cieplarnia — centralne ogrzewanie — dom mieszkalny — 22.000.— Sprzedaj: „INFORMATOR” Kraków, Pijarska 19.

KSIĘGI HANDLOWE największy wybór, najkorzystniej kupisz w firmie J. Lemberger, Kraków, Starowiślna 17, tel. 114-64.

KUPUJĄC 2 pary bucików otrzymujesz bilety do kina. „Małmo”, Magazyn Obuwia, Kraków, Długa 23.

WYPRAWKI NIEMOWŁĘCE, — EISEN, KRAKÓW, SŁAWKOWSKA 2.

„MIODOSYTNI HETMAN”, Kraków, Krakowska 26. Poleca swe znakomite wyroby: miody, wina, soki owocowe, wina zagraniczne i krajowe.

JEDNOPIĘTROWA kamienica — (Kraków) — nowowytbudowana — solidna budowa — 23.500. — „INFORMATOR”, Kraków, Pijarska 19.

SPÓŁKA ZŁOTNICZA, Kraków, Rajska 4, kupuje wszelką biżuterię, kariki zastawnicze, zęby sztuczne, płaci pełną wartość.

RABKA tanio dobrze komfortowy Pensjonat STORCHOWEJ, Jedy-naczka telefon 273.

KOŁDRY, BIELIZNA POŚCIELOWA PIERZE I PUCH. EISEN, KRAKÓW SŁAWKOWSKA 2.

CHORZY NA PRZEPUKLINĘ DŁUGOLETNI SPECJALISTA M. LANDAU, KRAKÓW DIETLA 44, I. P. WYKONUJE OPASKI PRZEPUKLINOWE RÓŻNEGO RODZAJU, SUSPENSORIA, OPASKI PO OPERACJI ŚLEPEJ KISZKI. PRZYJMUJE WSZELKIE REPERACJE. POSIADA LICZNE PODZIĘKOWANIA.

Różne

NA GWIAZDKĘ PRAKTYCZNE PODARKI POLECA NAJTANIEJ FABRYKA BIELIZNY „LIRA”, SZEWSKA 18.

ELEGANCKIE kapelusze damskie poleca „Ada”, Długa 43. Przeróbki wykonuje szybko i tanio.

ZYWE TUCZONE karpie każdej wielkości poleca najtaniej hala rybna KARMELICKA 37, tel. 144-83, róg Batorego.

PIERWSZORZĘDNA KRAWCZYNI szyje po najniższych cenach najwytworniejsze suknie damskie oraz garderobę dziecięcą — Kraków Boczna T. Kościuszki 10, m. 5.

TAPCZANY, fotele do spania różnego systemu, poduszki, łóżka połowe, poleca pracownia tapicerska, Kraków, Św. Tomasza 26, tel. 115-96.

DWA razy bezpłatne golenie „RAZOLEM” dla zainteresowanych Owłosienie usuwa skutecznie „RAZOL” dla pań i panów. Nowość: — Propagujemy pastę „BELLOT” dla pań, która usuwa włosy wraz z cebulką.

SCHÖNWALD Kraków, Dietla 51. Bezpłatny pokaz usuwania włosów na miejscu. — Prospekty na żądanie.

WYSPRZEDAŻ kilku tysięcy swetrów po cenach zniżonych. Oto kilka cen dla przykładu: 1000 sztuk swetrów męskich z angielskiej włóczki zamiast po 11 zł. tylko 4.90 zł., 800 sztuk swetrów dziecięcych, wełnianych, zamiast 7 zł. tylko 2.90, 500 sztuk swetrów damskich wg. wieńcówskich modeli po 5.50 i 6.90 oraz wiele innych. Ostrowiecki, Kraków, Krakowska 12.

Nauka — wychowanie

ZAKOPANE. — Dla młodzieży i dzieci kurs narciarski. Współudział młodzieży wiedeńskiej. Kurs języka niemieckiego. Komfortowy pensjonat „Słoneczny dwór” na Strążyńskiej (willa „Montana”). Doskonała kuchnia, stała opieka lekarska. Kwalifikowany personel sportowy i wychowawczy. W tym roku własny zarząd: dr. Maria Kliczka, Kraków, Syrokemli 23, telefon 107-34, godz. 11—12 i 4—6.

KRAWAT zakupisz najtaniej w specjalnym składzie krawatów „RECORD CRAWATES”, Kraków, Floriańska 35. Własna wytwórnia. — Hurt — Detal. Fachowa naprawa starych krawatów. Tel. 143-68

DUKO lakiery do aut i rowerów „Farbo-biask”, Kraków, Kalwaryjska 29.

RADIO - APARATY marki „Telefunken” na dogodnych warunkach poleca „MELODIA” Kraków, Starowiślna 19.

WYKAZANIE: Rozmiar strony druku: Wysokość 410 mm, szerokość 270 mm. — Podstawą obliczenia jest jeden milimetr w jednym łancie. Strona druku ma 4 łancy. Ceny ogłoszeń w złotych: 1 łaniec za 1 m/m zł 1.25. Tytuł 11-15 łancy zł 1.—. Za łancem zł 0.50. Rozszerzenie za 1 m/m w łancie zł 0.75. Tekstologia w łancie do 90 m/m w 1 łancie zł 30.—, 2 łancach zł 30.—. Ogłoszenia drobne za słowo 0.15. Dla przetrzymywania praw w łancach za słowo 0.05. Dla przetrzymywania praw w łancach za słowo 0.15. Najniższe ogłoszenia drukiem litograficznym za 20 słów. Za każdą literę nadmiarowa dolicza się 25 procent.

WYKAZANIE: Rozmiar strony druku: Wysokość 410 mm, szerokość 270 mm. — Podstawą obliczenia jest jeden milimetr w jednym łancie. Strona druku ma 4 łancy. Ceny ogłoszeń w złotych: 1 łaniec za 1 m/m zł 1.25. Tytuł 11-15 łancy zł 1.—. Za łancem zł 0.50. Rozszerzenie za 1 m/m w łancie zł 0.75. Tekstologia w łancie do 90 m/m w 1 łancie zł 30.—, 2 łancach zł 30.—. Ogłoszenia drobne za słowo 0.15. Dla przetrzymywania praw w łancach za słowo 0.05. Dla przetrzymywania praw w łancach za słowo 0.15. Najniższe ogłoszenia drukiem litograficznym za 20 słów. Za każdą literę nadmiarowa dolicza się 25 procent.

Drukarnia „Monopol”, Kraków, ul. Na Gródku 2